

Bild i din publikation

Se till att bilden i din publikation är liggande och har måtten 1124 x 1000 pixlar. Inga andra mått eller varianter är tillåtna.

Från vår bildbank laddar du enkelt ner bilder i rätt storlek. På intranätet, under Information och kommunikation, har vi en sida som heter Tips & trix där vi visar hur du gör samt länk till vår bildbank.

Så här infogar du din bild

1. Se till att du har laddat ner den bild du vill använda.
Och att den har rätt mått.
2. Högerklicka på den här bilden.
3. Välj: Ändra bild, Från en fil.
4. Välj den bild du laddat ner eller skapat.
5. Klart.

Plan för strålningsmätning i Jämtlands län vid ett utsläpp av radioaktiva ämnen från en kärnteknisk anläggning

Bilaga 9 till Program för räddningstjänst och sanering vid utsläpp av radioaktiva ämnen från en kärnteknisk anläggning i Jämtlands Län

Innehåll

INLEDNING OCH SYFTE	4
ORGANISATION	4
	5
SAMBAND	5
GENOMFÖRANDE AV MÄTNINGAR.....	5
Innan och under passage av ett radioaktivt moln med nedfall.....	5
Efter passage och med ett stabilt läge	6
DOKUMENTATION	6
ÖVERGÅNG TILL SANERING ELLER AVVECKLING AV	
STRÅLNINGSMÄTNINGSORGANISATION	7
MÄTPLATSER FÖR 7-MÅNADERS MÄTNING	8

Inledning och syfte

Även fast Jämtland ligger långt ifrån ett kärnkraftverk så kommer behovet utav strålskyddsmätning vara stort vid ett kärntekniskt utsläpp. Underlaget som strålskyddsmätningen skapar är en viktig lägesbild som både ligger till stöd för räddningsledningens beslut men även att fungerar som information till allmänheten och saneringsarbetet.

Syftet med strålmättningsplanen är att beskriva hur en organisation för strålningsmätning skulle kunna se ut vid en kärnteknisk olycka och hur en sådan organisation skulle kunna arbeta. I det ligger även vilka prioriterade platser i länet som finns för strålningsmätning. Syftet är också att vara en grund som sedan en räddningsledare kan anpassa efter rådande läge samt skapa lägesbilder för andra län och myndigheter att ta del utav.

Organisation

Vid en händelse ska samverkan ske med kommunerna och deras personal med kunskap om strålningsmätning. Detta för att använda samhällets resurser på bästa sätt och för att optimera informationsinsamlingen.

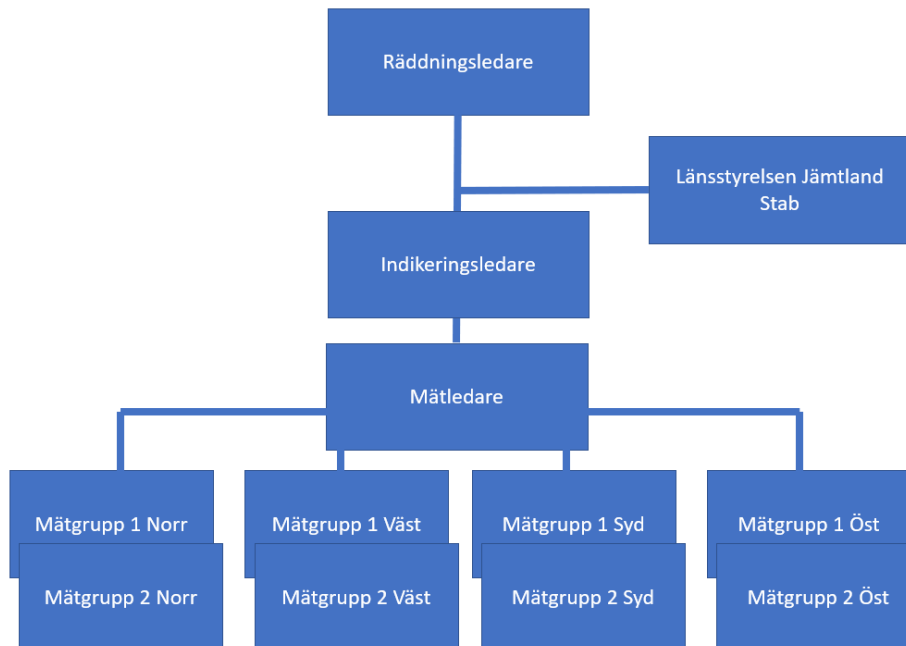
En organisation för strålningsmätning ingår som en av del länsstyrelsens stab. Det är den utsedde räddningsledaren som behöver fatta beslut om hur en indikeringsorganisation ska se ut men det som beskrivs här är utgångspunkten. Organisationen för strålningsmätning ingår som en del i L3-funktionen i staben.

Räddningsledaren behöver också utse en indikeringsledare. Denne organiserar, leder och inriktar arbetet med strålningsmätning. Den har också ansvaret för arbetsmiljön för de som arbetar med strålningsmätning.

För att genomföra mätningarna i länet krävs ett antal mätgrupper. Den största delen består av kommunernas personal, men kan kompletteras med personal från länsstyrelsen eller andra instanser om de har rätt utbildning och utrustning. Varje grupp består av två personer med mätutrustning, personlig skyddsutrustning och bil. Samordningen mellan länets mätförmågor samordnas av en mätledare. Denne sköter det operativa arbetet med att organisera indikeringsarbetet på kort sikt och har kontakten ute med mätgrupperna. Mätledaren rapporterar till indikeringsledaren.

Nivån på skyddsutrustning för mätpersonal beslutas efter att en riskbedömning genomförts. Utgångspunkten är att det inte ska användas någon annan skyddsnivå på kläder som allmänheten rekommenderas. Det är ändå praktiskt lämpligt att använda engångsplagg som t.ex. målaroverall, skoskydd, munskydd och engångshandskar i syfte att enkelt kunna avlägsna eventuell kontaminering genom avklädning.

Exempel på en mätorganisation

Samband

Rapportering till länsstyrelsens stab sker antingen på Rakel, mobiltelefon eller e-post. Sambandet mellan mätgrupperna och personal på länsstyrelsen sker i första hand med Rakel. En tablå över vilka talgrupper som ska nyttjas kommer stabens L6-funktion att tillhandahålla i koordineringssyfte. Länsstyrelsen har även extra rakelterminaler och tillbehör så som fordonsladdare och batterier till utlåning.

Genomförande av mätningar

Mätningarna sker på olika sätt utifrån hur spridningen av radioaktiviteten sker.

Innan och under passage av ett radioaktivt moln med nedfall

Vid en eventuell händelse med radioaktivt utsläpp kommer informationen snabbt bli rikstäckande och aktivera krisledningsorganisationer hos en mängd myndigheter. Strålsäkerhetsmyndigheter har samordningsansvaret vid ett kärnkraftshaveri och kan snabbt ställa uppdraget till SMHI att beräkna radioaktiva ämnens spridning i atmosfären.

Med det sagt är det fortfarande viktigt att vara väl förbered då b.l.a. beräkningsmodeller kan ta tid. Tidiga bakgrundsmätningar som komplement till kommunens regelbundna mätningar

bör därför genomföras så snabbt som möjligt i syfte att skapa en tydlig bild över nedfallet och dess utbredning i Jämtlands Län.

Som stöd till detta kan de kommunala mätgrupperna upprätta stationära mätstationer på minst 1 plats per kommun. Mätningarna bör då ske på en öppen gräsyta (minst 10x10 m) på ungefär 1 meter ifrån marken för att inte påverkas initialt utav markbeläggningen.

Vid nyttjande utav stationära mätstationer bör dessa täckas över för att inte kontamineras under nedfallet. Förslaget är att två plastpåsar nyttjas tills dess att eventuellt nedfall dragit förbi. Den yttre plastpåsen skall sedan avlägsnas när nedfallet passerat så att inget radioaktivt material ligger kvar på instrumentet och stör ut framtida mätningar.

Inför och under pågående nedfall bör mätstationerna kontrolleras med regelbundet intervall så länge som arbetsmiljön tillåter.

Efter passage och med ett stabilt läge

När ett radioaktivt moln passerat och nedfallet har skett inträffar ett annat läge. Nu är det radioaktiva nedfallet på marken och kommer inte att förändras så mycket över tid. Mätningarna syftar nu till att bestämma hur hårt drabbat olika platser i länet är för att kunna fatta beslut om lämpliga åtgärder.

Vid en kärnteknisk olycka bör följande platser prioriteras för mätning:

1. Mätning på platser i tätorter där befolkningen rör sig för att exempelvis uppsöka sjukvård, barnomsorg eller dagligvaruhandel. Platserna där mätning görs bör vara öppna platser och helst gräsbevuxna utan trafik för att minimera störningar. Syftet med mätningen är både att påvisa strålning eller visa att platsen inte har några nämnvärda strålningsnivåer.
2. Fortsatt mätning på de utvalda platser för 7-månadersmätning som finns i länet. Detta genomförs lämpligtvis av kommunerna eftersom de har kunskap och erfarenhet av dessa mätplatser. Se avsnitt 7 för utpekade platser. Strålningsmätning genomförs inledningsvis minst en gång per dygn, men kan ske oftare eller mer sällan efter behov. Strålningsmätningen på dessa platser utförs enligt standardrutin för att kunna dokumenteras i RadGIS.

Dokumentation

SSM har utvecklat och upprätthåller ett system för registrering, lagring, delning och visualisering av data från strålningsmätningar i omgivningen, RadGIS. Mätningar som genomförs på de platser och på det sätt som 7-månaders mätningarna görs bör registreras i detta system. Kunskap om detta finns hos Länsstyrelsens saneringsledare.

Andra mätningar som genomförs med standardiserat sätt ska med fördel också registreras i RADGIS. Där ska framgå var och när mätningen genomfördes, vilka värden som uppmättes samt vem som genomförde mätningen. Syftet med dokumentationen och mätningen är att kunna visa på var i länet nedfall skett och var man kan röra sig relativt obehindrat.

Övergång till sanering eller avveckling av strålningsmätningorganisation

När händelsen slutar att vara räddningstjänst efter beslut utav räddningsledare kan mätorganisationen antingen avvecklas eller övergå till att stödja länsstyrelsens saneringsorganisation. Även stabspersonal och andra nyckelfunktioner kan med fördel ställas till saneringsledarens förfogande.

Efter att strålningsmätningorganisationen avvecklats ska utrustning som använts saneras och kontrolleras alternativt destrueras.

Mätplatser för 7-månaders mätning

Dessa mätplatser är en bra utgångspunkt i all typ utav inhämtning av strålskyddsdata då det finns historisk spårbarhet i RadGis.

Kodnr RT90	Kommun	Beskrivning	NORD	OST
Z 301	Ragunda	Bispgården	6989584	1543067
Z 302	Ragunda	Stugun	7006374	1490510
Z 303	Ragunda	Borgvattnet	7034900	1501000
Z 501	Bräcke	Kälarne	6984970	1514050
Z 502	Bräcke	Bräcke	6960510	1480290
Z 901	Krokom	Krokom	7026069	1432836
Z 902	Krokom	Rönnöfors	7062478	1402004
Z 903	Krokom	Valsjöbyn	7107652	1418193
Z 1301	Strömsund	Strömsund	7082413	1487558
Z 1302	Strömsund	Hoting	7112453	1519371
Z 1303	Strömsund	Gäddede	7156424	1420405
Z 1304	Strömsund	Norråker	7147626	1489793
Z 1305	Strömsund	Ankarvattnet	7197915	1425210
Z 1306	Strömsund	Torsfjärden	7136270	1458910
Z 2101	Åre	Järpen	7028600	1383230
Z 2102	Åre	Staa	7036300	1350630
Z 2103	Åre	Storlien	7028520	1313780
Z 2601	Berg	Svenstavik	6963400	1429650
Z 2602	Berg	Rätan	6929550	1433950
Z 2603	Berg	Flåsjödammen	6962800	1393900
Z 2604	Berg	Ljungdalen	6975500	1345600
Z 6101	Härjedalen	Funäsdalen	6941300	1333080
Z 6102	Härjedalen	Hede	6924590	1381500
Z 6103	Härjedalen	Lillhärddal	6861260	1409090
Z 6104	Härjedalen	Ytterhogdal	6896480	1454600
Z 6105	Härjedalen	Sveg	6880210	1423540
Z 8001	Östersund	Södertorg	7007309	1441539

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Telefon: 010-225 30 00
jamtland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/jamtland